

гуртках. Проблемний гурток може об'єднувати студентів різних курсів і факультетів ВНЗ та дає можливість дослідження обраної теми значно глибше і різнобічніше.

Таким чином, діяльність студентських наукових гуртків сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх спеціалістів, ознайомленню студентів зі станом розроблення наукових проблем у різних галузях науки, техніки, культури, формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, прищепленню студентам навичок ведення наукових дискусій тощо.

УДК 372.8:371.72

Б.О. Старостенко, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

В.Г. Горбань, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА І САНІТАРІЯ»

На сьогоднішній день питання удосконалення навчання у відповідності з рівнем соціально-економічного розвитку та досягненнями науки постійно знаходяться у полі зору вчених.

Приєднання України до Болонської конвенції передбачає перебудову структури вищої освіти. У зв'язку з чим викладачі ВНЗ зіткнулися з проблемою значного скорочення аудиторних годин дисциплін, що викладаються при збереженні, як правило, колишнього обсягу навчального матеріалу. Це призвело до того, що значна частина навчального матеріалу була виведена на самостійну роботу студентів. Такий підхід до планування навчального процесу може негативно відбитися на якості і результативності навчання студентів, оскільки в школі вони звикли значний обсяг досліджуваного матеріалу освоювати на уроках під контролем вчителя. У зв'язку з цим, виникає необхідність впроваджувати нові підходи при проведенні аудиторних занять і організації самостійної роботи студентів.

Для успішного вирішення зазначених вище проблем необхідна повномасштабна перебудова всього навчально-виховного процесу на основі повної переробки навчальних планів і програм, створення нових підручників і навчальних посібників, розробки методичних матеріалів, які передбачають скорочення обов'язкових занять і збільшення контрольованої самостійної роботи студентів, широкого використання комп'ютерної підтримки навчання. Істотну роль у цьому процесі перебудови відводиться лекції, яка, як відомо, при правильній

організації є провідним видом занять. Основний недолік лекції – це пасивність її слухачів, можливість перебувати в бездумному стані. Необхідно активізувати лекцію і змусити слухача сконцентрувати та активізувати увагу, щоб у результаті лекції слухачі могли мислити самостійно. Відомості, які отримують слухачі під час викладання матеріалів лекції, розширюють їх кругозір, стимулюють здатність швидко сприймати нові ідеї та швидко застосовувати. Викладач повинен допомогти студентам виробити вміння творчо мислити, розвинути рухливість і гостроту їх розуму.

Доцільно весь досліджуваний матеріал розбити на блоки (наприклад, за темами, розділами предмета). У кожному блоці матеріал треба розподілити на аудиторний час (обов'язкова частина блоку) та самостійну роботу. На лекціях необхідно приділяти більше часу обов'язковій частини блоку (наприклад, основні визначення, терміни, класифікації), але також дати оглядову частину для самостійного освоєння матеріалу. Це стає можливим, якщо поєднувати різні види лекцій із залученням мультимедійних засобів та нетрадиційний форм проведення лекцій (бінарні або лекції-дискусії, проблемні, лекції-конференції, візуалізація).

Перспективно під час вивчення дисципліни «Гігієна і санітарія» використовувати лекцію-візуалізацію. Підготовка даної лекції викладачем полягає в тому, щоб змінити, переконструювати навчальну інформацію по темі лекційного заняття у візуальну форму для подання студентам через технічні засоби навчання або вручну (схеми, рисунки, відео та ін.). Читання лекції зводиться до зв'язного, розгорнутого коментування викладачем підготовлених наочних матеріалів, які повністю розкривають тему даної лекції. Для самостійної частини блоку можна застосувати проблемну лекцію, що починається з питань, які в ході вивчення матеріалу необхідно вирішити. Цей вид лекцій активізує навчально-пізнавальну діяльність студентів, їх самостійну аудиторну і позааудиторну роботу, засвоєння знань і застосування їх на практиці.

Для підвищення якості освіти в ХДУХТі безперервно вдосконалюються методики навчання, спрямовані на більш ефективну аудиторну і самостійну роботу студентів. Викладачами кафедри хімії, мікробіології та гігієни харчування були розроблені робочі зошити, приклади виконання завдань, конспекти лекцій, презентації лекцій, методичні рекомендації для лабораторних робіт та самостійної роботи, список рекомендованої літератури з дисципліни «Гігієна і санітарія» та інші методичні матеріали.

Таким чином, організація навчального процесу для студентів вимагає особливих підходів до проведення лекцій, лабораторних занять, організації самостійної роботи. Скорочення числа аудиторних

годин, що відводяться на вивчення предмета, з перенесенням їх на самостійну роботу студентів, підвищує роль лекцій і разом із тим піднімає відповідальність викладачів при підготовці до них. Використовувані нами методи дозволяють студентам надалі застосовувати отримані знання на практиці, проявляти творчі здібності, самостійність і індивідуальність, отримувати навички аналізу даних і вироблення рішення.

УДК 371.314.6:373.61

С.С. Ткачова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

РЕАЛЬНА ТА ВІРТУАЛЬНА СКЛАДОВІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ ПРОФЕСІЙНО- ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН ІЗ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кардинальні зміни бізнес-середовища вимагають суттєвих змін у формуванні нових компетенцій у майбутніх менеджерів організацій. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, активне використання інтернет-технологій у процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін із менеджменту дозволяють виділити в організації самостійної роботи студентів дві важливі складові: реальну та віртуальну. До реальної складової нами віднесено відвідування студентами професійних виставок та ярмарків; проведення навчальних екскурсій на передових підприємствах міста; участь у конференціях нового формату. До віртуальної складової віднесено такі форми, як круглий стіл в онлайн-режимі; експертна оцінка за матеріалами професійних телепроектів; лекції видатних вітчизняних та закордонних науковців за темами дисциплін з менеджменту.

Наведемо приклади успішної реалізації вищевказаних форм самостійної роботи студентів під час вивчення професійно-орієнтованих дисциплін із менеджменту. Щодо форм реальної складової у 2015–2016 н. р. студенти факультету менеджменту відвідали такі заходи, як «Великий Слобожанський ярмарок 2015» м. Харків 07.09.16 р., «Весільна виставка «WEDDING 2016» м. Харків 28.02.2016 р., 23-я виставка UITT «Україна – Подорожі і Туризм» м. Київ 30.03.16 р. – 01.04.16 р., «Весільна виставка «YWD 2016» м. Харків 02–03.04.16 р. Підвищення мотивації до навчання спостерігалось після проведення навчальної екскурсії до компанії «Філіп Морріс Україна», під час якої студенти були ознайомлені з повним циклом виробництва продукції, з організацією управлінської